

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

**LOKALNE
BADANIA
SPOŁECZNE**

WSPIERAMY LOKALNĄ POLSKĘ!

Program Usług Społecznych w Głogowie

Lokalne Badania Społeczne dla Centrum
Usług Społecznych w Głogowie

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Spis treści:

1. Definicje pojęć	3
2. Nazwa, cel i okres realizacji Programu.....	5
3. Potrzeby mieszkańców w obszarze usług społecznych.....	8
4. Usługi społeczne realizowane w ramach Programu.....	21
5. Koordynacja i integracja usług społecznych	23
6. Warunki i tryb kwalifikacji osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych.....	26
7. Ulgi i opłaty za korzystanie z usług społecznych	27
8. Dane osobowe niezbędne do kwalifikacji osób zainteresowanych skorzystaniem z usług	30
9. Organizacja Programu Usług Społecznych.....	30
10. Sposób monitorowania i oceny Programu	32
11. Budżet Programu i źródła jego finansowania	36

1. Definicje pojęć

- Centrum, CUS – kiedy mowa jest o Centrum lub CUS, oznacza to Centrum Usług Społecznych w Głogowie.
- Ekonomia społeczna – działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenia usług społecznych, realizowana w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego i innej działalności o charakterze odpłatnym (na podstawie art. 2. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej).
- MOPS - kiedy mowa jest o MOPS, oznacza to Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie.
- IPUS – Indywidualny Plan Usług Społecznych.
- JST – jednostka samorządu terytorialnego.
- KIPUS – Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych.
- Mieszkaniec – osoba zamieszkująca na obszarze Głogowa.
- Opiekun faktyczny - opiekun osoby niesamodzielnej lub osoby z niepełnosprawnością sprawujący okresową lub stałą opiekę nad osobą niesamodzielną lub z niepełnosprawnością.
- Osoba korzystająca z usług społecznych – osoba spełniająca kryteria i warunki kwalifikowania, określone w Programie Usług Społecznych i której przyznano prawo do skorzystania z ww. usług.
- Osoba niesamodzielna – osoba, u której stwierdzono konieczność okresowej lub stałej opieki lub/i pomocy innych osób w zakresie odżywiania, przemieszczania się, pielęgnacji ciała, higieny osobistej i otoczenia oraz prowadzenia gospodarstwa domowego z powodu naruszenia sprawności organizmu.
- Osoba z niepełnosprawnością – osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

- ✓ całkowitej niezdolności do pracy, ustalonym na podstawie art. 12 ust. 2. oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalonym na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalonym na podstawie art. 13 ust. 5 ww. ustawy, co jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ całkowitej niezdolności do pracy, ustalonym na podstawie art. 12 ust. 2 ww. ustawy,, co jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
- OSL – Organizowanie Społeczności Lokalnej.
 - OUS – Organizator Usług Społecznych.
 - Podmioty ekonomii społecznej (PES)¹:
 - ✓ spółdzielnia socjalna,
 - ✓ warsztat terapii zajęciowej (WTZ) i zakład aktywności zawodowej (ZAZ),
 - ✓ centrum integracji społecznej (CIS) i klub integracji społecznej (KIS),
 - ✓ spółdzielnia pracy, w tym spółdzielnia inwalidów i spółdzielnia niewidomych oraz spółdzielnia produkcji rolnej,
 - ✓ organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych (w tym: fundacje i stowarzyszenia),

¹ Na podstawie art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej

- ✓ podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (w tym: spółdzielnie socjalne, spółki z o.o. i spółki akcyjne non profit).
- Program – kiedy mowa jest o Programie, oznacza to „Program Usług Społecznych w Głogowie na lata 2025-2027”.
- ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.
- Usługi społeczne – usługi w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.
- Wnioskodawca – osoba składająca wniosek o zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych (np. osoba, która będzie korzystała z usług, przedstawiciel ustawowy, opiekun faktyczny).
- Zakres interwencji EFS+ – zakres działań obejmujący obszary wymienione w regulaminach konkursów obejmujących m.in. usługi z zakresu: wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i osób w kryzysie bezdomności, opieki nad dziećmi do lat 3, aktywizacji zawodowej, mieszkalnictwa społecznego, treningowego i wspomagane, reintegracji społeczno-zawodowej, usług zdrowotnych, opiekuńczych, a także wsparcia opiekunów faktycznych. Finansowane mogą być również inne usługi wynikające z przeprowadzonej diagnozy i mieszczące się w katalogu usług społecznych zgodnie z definicją usług społecznych zawartą w ustawie z 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.
- Zakres usług – działania wynikające z zakresu określonego w art. 2.1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, zgodnie z zapisami Statutu Centrum Usług Społecznych.

2. Nazwa, cel i okres realizacji Programu

Nazwa Programu: „Program Usług Społecznych w Głogowie na lata 2025-2027”

Okres realizacji Programu: Program będzie realizowany w okresie od daty uchwalenia do 31.12.2027 roku.

Cele Programu:

Głównym celem Programu jest poprawa jakości życia w Głogowie poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, dopasowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację trzech następujących celów szczegółowych (operacyjnych):

1) Zwiększenie dostępu mieszkańców do spersonalizowanych usług społecznych

Działania w tym obszarze będą skoncentrowane wokół realizacji usług społecznych odpowiadających na precyzyjnie zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy. W ten sposób zapewniony zostanie dostęp do kompleksowej oferty usług, które będą dopasowane do indywidualnych potrzeb i oczekiwań obiorców. W uzasadnionych przypadkach personalizacja usług może obejmować świadczenie usług w formie sprofilowanych pakietów usług z różnych obszarów, o których mowa w art. 2.1 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez CUS.

2) Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług społecznych

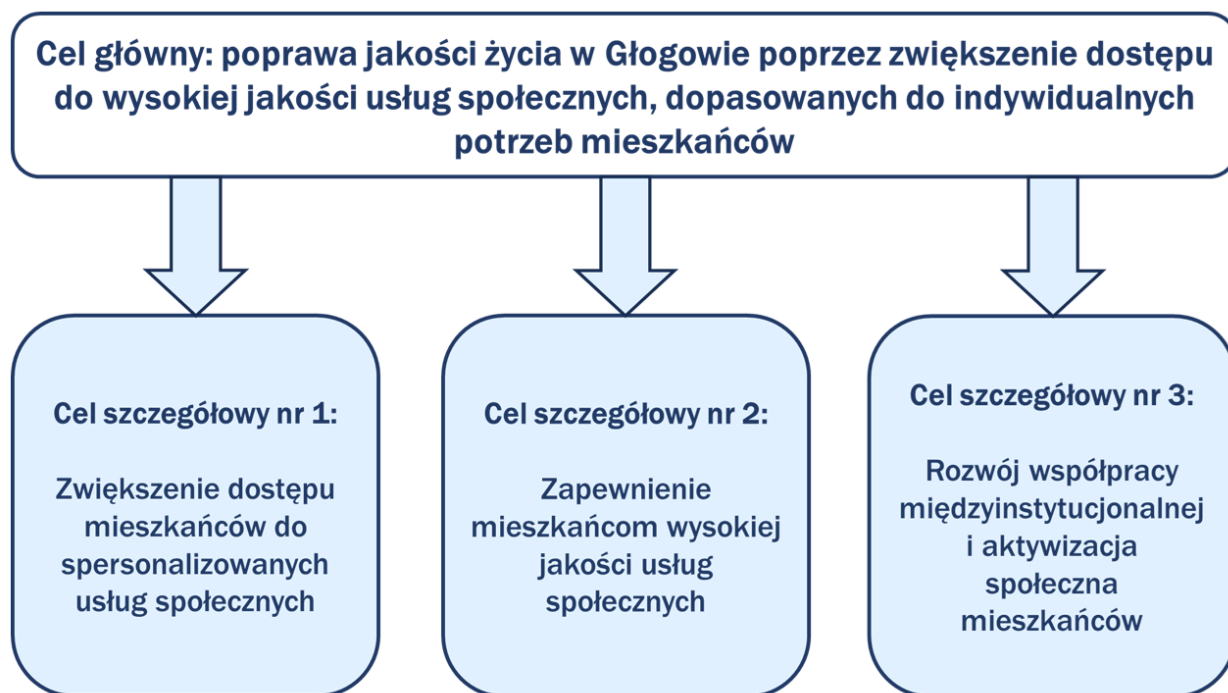
Cel zostanie zrealizowany poprzez odpowiednie zarządzanie procesem organizacji usług społecznych. Usługi te będą świadczone przez profesjonalistów reprezentujących różne zawody pomocowe, którzy mogą być zatrudnieni w CUS lub innych instytucjach lokalnych, jak również przez usługodawców zewnętrznych, współpracujących z CUS. Każdy z realizatorów usług będzie zobowiązany do przestrzegania odpowiednich standardów jakości realizowanych usług, ustanowionych przez CUS. Realizacja tych założeń w praktyce zostanie objęta bieżącym monitoringiem.

3) Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i aktywizacja społeczna mieszkańców

Koniecznym warunkiem zbudowania skutecznego i efektywnego systemu usług społecznych jest rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej (w tym kooperacji CUS z innymi jednostkami organizacyjnymi Gminy, jednostkami organizacyjnymi Powiatu

Głogowskiego (np. PUP, PCPR), organizacjami pozarządowymi, jak również pozostałymi podmiotami ekonomii społecznej. Powyższy cel zostanie osiągnięty m.in. poprzez budowanie i wzmacnianie lokalnej sieci usługodawców, w tym tworzenie partnerstw na rzecz rozwoju usług społecznych, a także zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w realizacji usług społecznych zlecanych przez CUS. Bardzo istotnym wyzwaniem jest włączanie mieszkańców w proces projektowania i organizacji usług społecznych, tym bardziej, że – w większości badanych obszarów – aktywność i kapitał społeczny pozostają na relatywnie niskim poziomie (w odniesieniu do wyników innych podobnych pomiarów). Zgodnie z ideą centrów usług społecznych, owe usługi powinny zostać uspołecznione, a więc obudowane działaniami na rzecz integracji oraz aktywnością mieszkańców.

Ilustracja 1. Cel główny i cele szczegółowe (operacyjne) „Programu Usług Społecznych w Głogowie na lata 2025-2027”

Rezultatem realizacji niniejszego Programu będzie zwiększenie dostępu do zintegrowanych usług społecznych, które odpowiadają na potrzeby społeczności lokalnej w oparciu o zasady kompleksowości, podmiotowości, jakości, powszechności, współpracy,

pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych. Integracja usług społecznych, umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie lokalnego potencjału oraz skuteczne zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Tym samym Program przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców Głogowa poprzez realizację kompleksowych działań zaspokajających ich oczekiwania i precyzyjnie zidentyfikowane potrzeby wynikające z Diagnozy.

Program określa rodzaj usług, jakie będą realizowane na rzecz społeczności lokalnej przez Centrum Usług Społecznych w Głogowie. Tryb, zasady tworzenia i jego uchwalania określa rozdział 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Niniejszy „Program Usług Społecznych w Głogowie na lata 2025-2027” został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną przez firmę Lokalne Badania Społeczne „Diagnozę potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w Głogowie”, a zatem jest odpowiedzią na konkretne i dookreślone przez mieszkańców potrzeby.

3. Potrzeby mieszkańców w obszarze usług społecznych

„Program Usług Społecznych w Głogowie na lata 2025-2027” został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną przez firmę Lokalne Badania Społeczne „Diagnozę potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w Głogowie”. W ramach diagnozy zrealizowany został cykl badawczy z zastosowaniem różnych, wzajemnie powiązanych metod i technik badawczych (ilościowych i jakościowych). Głównym celem badania było rozpoznanie potrzeb mieszkańców Głogowa i zbadanie lokalnego potencjału usługowego, w tym m.in:

- rodzajów usług, na które jest zapotrzebowanie,
- skali zapotrzebowania na poszczególne usługi społeczne,
- stanu zasobów w zakresie świadczenia usług społecznych m.in. przez lokalne organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej i podmioty zatrudnienia socjalnego,
- dodatkowym celem była edukacja kadry CUS.

Metody i etapy badawcze:

- Analiza danych zastanych (desk research),
- Badanie ilościowe: miks metodologiczny CAWI + PAPI, 673,
- Badanie jakościowe: Zogniskowane Wywiady Grupowe (FGI) – 2 spotkania z kluczowymi interesariuszami procesu tworzenia CUS,
- Badanie jakościowe: Indywidualne Wywiady Pogłębione (IDI), N=10.

Tabela 2. Zrealizowane metody i etapy badawcze

Procedura badawcza	Sposób realizacji
Analiza danych zastanych (desk research)	Analiza dostępnych danych statystycznych oraz dokumentów strategicznych i programowych, raportów, analiz i opracowań...
Badanie ilościowe: CAWI + PAPI	Próba losowo-kwotowa, N=673, próba ważona ze względu na płeć, wiek oraz miejsce zamieszkania (osiedle)
Badanie jakościowe: Zogniskowany Wywiad Grupowy	N=2, spotkanie z kluczowymi interesariuszami procesu tworzenia CUS: realizatorzy usług społecznych (organizacje pozarządowe, podmioty prywatne...), lokalni liderzy, eksperci w obszarze polityki społecznej...
<u>Badanie jakościowe</u> : Indywidualne Wywiady Pogłębione (IDI)	N=10: przedstawiciele CUS i innych instytucji lokalnych, władz samorządowych
Konsultacje społeczne	

Kluczowe ustalenia płynące z diagnozy:

Głogów jest gminą miejską położoną w północnej części województwa dolnośląskiego, w centralnej części powiatu głogowskiego, w odległości ok. 130 km od stolicy województwa - Wrocławia. Powierzchnia gminy wynosi 35,1 km². Głogów sąsiaduje z następującymi jednostkami samorządu terytorialnego: od północy z obszarami gminy Kotla, od wschodu, północy i południa z gminą wiejską Głogów, od południa z gminą wiejską Jerzmanowa oraz od zachodu z gminą wiejską Żukowice. Gmina Miejska Głogów usytuowana jest na obszarze Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego i rozciąga się niemal w całości na lewym brzegu Odry.

Ilustracja 3. Położenie Głogowa na mapie powiatu głogowskiego²

Tabela 4. Stan ludności Gminy na tle sąsiednich JST, powiatu, województwa i kraju

Jednostka terytorialna	2019	2020	2021	2022	2023
POLSKA	38 382 576	38 088 564	37 907 704	37 766 327	37 636 508
DOLNOŚLĄSKIE	2 900 163	2 908 378	2 897 737	2 888 033	2 879 271
Powiat głogowski	89 102	86 797	86 376	85 689	85 043
Głogów	66 980	64 450	63 730	62 886	62 049
Lubin	72 300	70 166	69 267	68 407	67 620
Świdnica	56 803	55 013	54 192	53 423	52 874
Bolesławiec	38 872	37 659	37 522	37 293	37 055

W populacji mieszkańców Głogowa przeważają kobiety, których udział wynosi przeszło 52 proc³. Wyraźnie widać, że liczba mieszkańców Gminy od lat systematycznie maleje. Powyższe zjawisko jest zgodne z dominującym trendem w porównywanych jednostkach samorządu terytorialnego, a także w powiecie głogowskim oraz na poziomie regionalnym i ogólnokrajowym.

² „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Głogów na lata 2021-2025”, Głogów, 2021, str. 14

³ Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec roku 2023

Tabela 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem na tle sąsiednich JST, powiatu, województwa i kraju⁴

Jednostka terytorialna	w wieku przedprodukcyjnym					w wieku produkcyjnym					w wieku poprodukcyjnym				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
POLSKA	18,1	18,4	18,4	18,4	18,2	60,0	59,4	59,1	58,7	58,4	21,9	22,2	22,5	22,9	23,3
DOLNOŚLĄSKIE	17,1	17,2	17,3	17,4	17,2	59,8	59,6	59,2	58,8	58,5	23,1	23,2	23,5	23,9	24,3
Powiat głogowski	18,1	18,4	18,5	18,3	18,0	58,9	57,8	57,3	56,9	56,7	22,9	23,7	24,2	24,7	25,4
Głogów	17,4	17,1	17,1	16,9	16,5	57,6	56,8	56,2	55,8	55,5	25,0	26,1	26,7	27,3	28,0
Lubin	16,7	16,6	16,8	16,7	16,4	56,6	56,1	55,4	54,9	54,7	26,7	27,3	27,8	28,4	29,0
Świdnica	15,2	15,1	15,2	15,1	15,0	57,9	57,3	56,7	56,1	55,7	26,8	27,6	28,2	28,8	29,3
Bolesławiec	15,9	15,7	15,6	15,6	15,3	57,1	56,6	56,4	56,1	55,7	26,9	27,7	27,9	28,3	29,0

Oprócz liczebności populacji najbardziej istotnym zjawiskiem demograficznym jest zmiana struktury ludności ze względu na wiek. Według danych na koniec 2023 roku 16,5 proc. mieszkańców gminy stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (jest to niższy udział, niż w przypadku danych ogólnokrajowych i powiatowych, natomiast wyższy od wyników dla województwa dolnośląskiego, a także gmin miejskich ujętych w zestawieniu), 55,5 proc. – osoby w wieku produkcyjnym (co jest wynikiem zbliżonym do wartości dla Bolesławca i Świdnicy), natomiast 28,0 proc. – osoby w wieku poprodukcyjnym (stanowiący większy udział od danych ogólnokrajowych, regionalnych i powiatowych). W perspektywie ostatnich 5 lat widoczny jest utrzymujący spadek poziomu populacji w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Trend ten wskazuje na stopniowe „starzenie się” populacji (zwiększanie się liczby seniorów) Gminy Miejskiej Głogów. Również na poziomie ogólnopolskim, powiatowym i – w mniejszym stopniu – regionalnym można mówić o trwałej tendencji „starzenia się” społeczeństwa, która – według wszelkich dostępnych prognoz – ma charakter trwały i będzie występować w przyszłości.

W kontekście sytuacji społecznej Głogowa warto wspomnieć o następujących kwestiach:

⁴ Bank Danych Lokalnych GUS

- W roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie udzielił pomocy i wsparcia 3 728 osobom (6,31 proc. mieszkańców). Od 2017 roku liczba beneficjentów pomocy społecznej w Głogowie systematycznie malała.
- W 2023 roku 1 615 rodzin skorzystało z pomocy społecznej (3 728 osób w rodzinach), a liczba ta sukcesywnie malała z roku na rok. W 2023 roku 437 osób skorzystało ze świadczeń niepieniężnych (liczba ww. świadczeń wyniosła 151 551), a 566 osób – ze świadczeń pieniężnych (2 626 świadczeń). Kwota świadczeń pieniężnych w roku 2023 wyniosła 1 325 141,47 zł.
- W 2023 r. do najważniejszych powodów korzystania z pomocy społecznej (w formie finansowej) należały: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. Na kolejnych miejscach w hierarchii przyczyn korzystania z pomocy społecznej znalazły się: bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, sytuacja kryzysowa i alkoholizm.
- Zasięg korzystania z pomocy społecznej w Gminie jest znacznie niższy od danych ogólnokrajowych, wojewódzkich i powiatowych. Zestawiając dane za lata 2019-2023, można dostrzec wyraźny trend spadkowy.
- Dostęp do usług z obszaru ochrony zdrowia w Głogowie (mierzony liczbą przychodni w przeliczeniu na populację) jest nieco wyższy od danych dla kraju, województwa dolnośląskiego, powiatu głogowskiego oraz Lubina, zbliżony do wartości dla Świdnicy oraz niższy od średniej dla Bolesławca.
- Mieszkańcy Głogowa mają relatywnie wysoki dostęp do placówek aptecznych na tle powiatu, regionu i kraju. Zbliżona wartość ww. wskaźnika występuje w Lubinie, zaś największym nasyceniem placówkami aptecznymi w przeliczeniu na liczbę ludności charakteryzuje się Bolesławiec.
- Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Miejskiej Głogów jest relatywnie niska na tle wskaźników dla kraju, powiatu, regionu i gmin miejskich ujętych w zestawieniu. Analogiczną sytuację odnotowano również w odniesieniu do liczby osób prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na populację.

- Stopa bezrobocia dla powiatu głogowskiego jest zdecydowanie wyższa niż na poziomie ogólnopolskim i regionalnym oraz na tle powiatu lubińskiego, świdnickiego i bolesławieckiego.
- Według danych GUS liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców Głogowa wynosi 35 i jest niższa od wartości dla kraju, województwa dolnośląskiego, powiatu głogowskiego oraz gmin ujętych w poniższym zestawianiu.
- Według danych Państwowej Komisji Wyborczej mieszkańcy Gminy Miejskiej Głogów wyróżniają się stosunkowo niską aktywnością wyborczą. Przede wszystkim zwraca uwagę ponadprzeciętnie niska frekwencja w wyborach samorządowych, zarówno w 2018, jak i w 2024 roku (na tle danych ogólnopolskich, regionalnych i powiatowych), co może wynikać z uwarunkowań lokalnych (np. sytuacji na miejscowej scenie politycznej). Z kolei poziom uczestnictwa w wyborach parlamentarnych (w 2019 i 2023 r.) był zbliżony do danych dla kraju, województwa i powiatu, natomiast niższy w porównaniu do wyników dla gmin: Lubin i Świdnica. W przypadku wyborach prezydenckich (2020 r.) udział mieszkańców Głogowa zbliżony był do danych dla województwa, powiatu oraz Lubina.
- W roku szkolnym 2024 wyniki egzaminów końcowych uczniów szkół podstawowych na terenie Głogowa z języka polskiego były zbliżone do danych dla powiatu głogowskiego oraz gminy wiejskiej Głogowa, wyższe od wyników dla województwa dolnośląskiego oraz Bolesławca, niższe natomiast od danych dla Lubina i Świdnicy. W przypadku matematyki rezultaty były zdecydowanie niższe od wyniku zanotowanego w regionie i nieco wyższe od średniej dla powiatu głogowskiego. Relatywnie dobre były wyniki egzaminu z języka angielskiego – na tle regionu oraz większości gmin ujętych w zestawieniu.
- Wyraźnie widać, że mieszkańcy Gminy mają relatywnie niski dostęp do usług bibliotecznych, dotyczy to również zasobów bibliotek (księgozbioru), które są relatywnie niskie, zwłaszcza na tle danych ogólnopolskich, wojewódzkich, powiatowych oraz gmin: Świdnica i Bolesławiec. Według Banku Danych Lokalnych GUS w latach 2019-2021 liczba czytelników bibliotek na 1000 mieszkańców w Gminie Miejskiej Głogów stale malała, co z pewnością miało związek

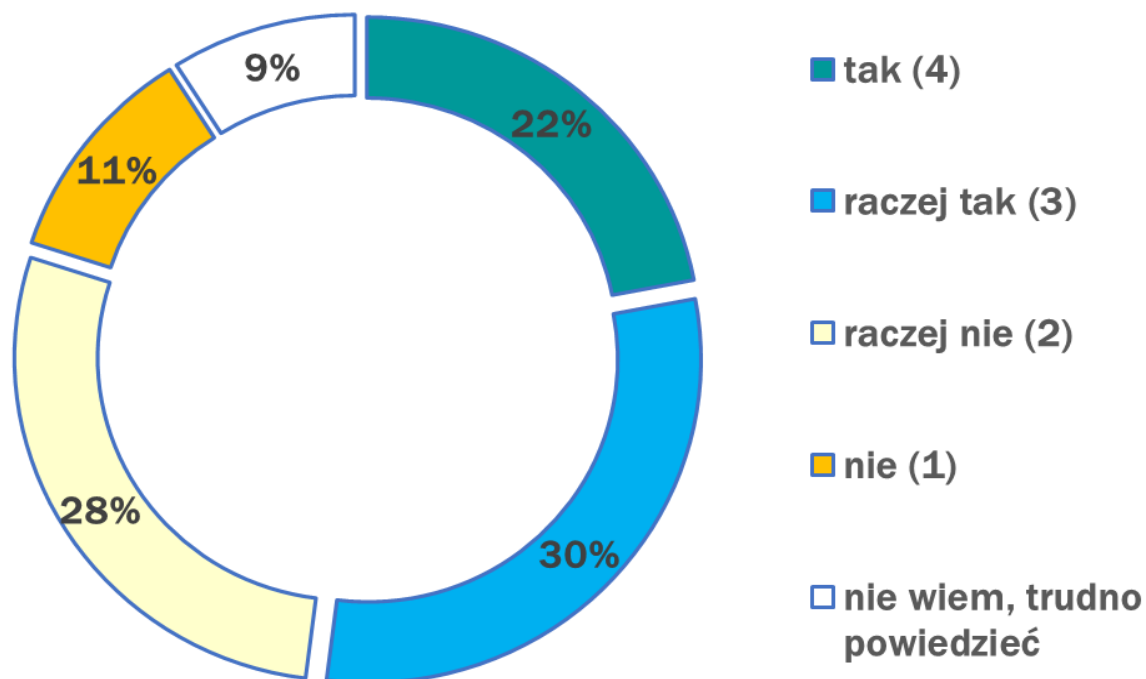
z ograniczeniami wprowadzonymi w związku z pandemią COVID-19 – w 2019 roku wskaźnik wynosił 131 czytelników, a w 2021 roku analogiczny wskaźnik wynosił 104. Jednocześnie liczba czytelników w Głogowie w przeliczeniu na populację jest niższa od wartości dla sąsiednich JST (z wyjątkiem Lubina), województwa dolnośląskiego i kraju.

- Relatywnie wysokie wyniki zanotowano w przypadku liczby uczestników imprez masowych. Są one zdecydowanie wyższe od wartości analogicznych wskaźników dla kraju, regionu, powiatu i gmin miejskich ujętych w zestawieniu. W powyższym zestawieniu na uwagę zasługują dane dotyczące liczby obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Zbliżoną do Gminy Miejskiej Głogów wartość tego wskaźnika odnotowano w Bolesławcu. W pozostałych gminach, a także na poziomie powiatowym, regionalnym i ogólnopolskim liczba instytucji kulturalnych w przeliczeniu na populację jest znacznie wyższa. Co za tym idzie, w Głogowie największa liczba osób przypada na placówkę kulturalną. Powyższe dane mogą świadczyć o relatywnie niskim dostępie mieszkańców Głogowa do usług kulturalnych.

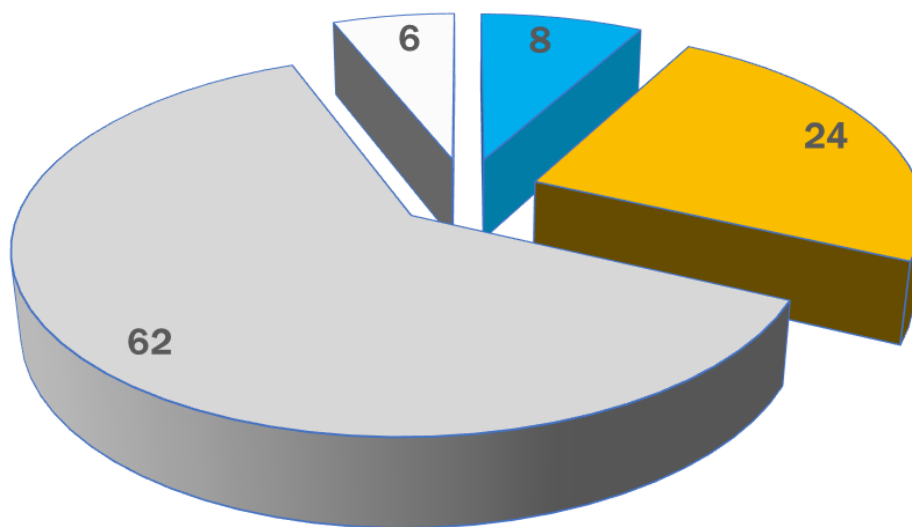
W kontekście społecznych aspektów rozwoju Gminy **kluczowe znaczenie mają długoterminowe trendy i perspektywy demograficzne**. Od wielu lat w Głogowie zmniejsza się liczba mieszkańców, a także zwiększa się liczba seniorów. **Usługi społeczne w Głogowie powinny odpowiadać na wyzwania związane z trendami demograficznymi**. Z tego powodu konieczne jest tworzenie kompleksowej oferty usług społecznych dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami, czy innych osób niesamodzielnych, jak również prowadzenie przemyślanej polityki wsparcia rodziny. Jednocześnie pożądaną jest tworzenie atrakcyjnej oferty usług dla innych grup mieszkańców, w tym m.in. rodzin z dziećmi oraz dzieci i młodzieży, co sprzyjać będzie szeroko rozumianemu rozwojowi społecznemu oraz zapewnieniu wysokiej jakości życia w Gminie.

Wykres 4. Poczucie wpływu na bieg spraw lokalnych w Gminie (dane w %, skala odpowiedzi: 1-4)

Wykres 5. Zaufanie w relacjach z innymi (dane w %)

- większości ludzi można zaufać
- mało komu można ufać
- jednym można, innym nie można zaufać
- nie wiem, trudno powiedzieć

W kontekście planowanych działań w ramach Organizowania Społeczności Lokalnej należy zwrócić uwagę na kilka następujących informacji, płynących z badań. 77 proc. badanych jest zadowolonych ze swoich relacji z sąsiadami, natomiast 91 proc. podejmowało przynajmniej jedną formę aktywności społecznej – są to rezultaty na relatywnie wysokim poziomie, w porównaniu do wyników innych badań (realizowanych w innych gminach o podobnej liczbie mieszkańców). Inne wskaźniki kapitału społecznego i aktywności mieszkańców pozostają na „przeciętnym” poziomie, np. 52 proc. badanych deklaruje wysoki poziom poczucia sprawczości. Niski jest natomiast poziom zaufania w relacjach z innymi – zaledwie 8 proc. badanych podziela przekonanie, że ogólnie rzecz biorąc „większości ludzi można zaufać”.

W świetle badań ankietowych 55 proc. badanych uważa, że jakość życia w Gminie jest wysoka, natomiast prawie co trzeci mieszkaniec formułuje ocenę negatywną. Średnia w skali czterostopniowej (1 = „niska jakość życia”, 4 = „wysoka jakość życia”) wynosi 2,62, co jest równoznaczne z oceną ulokowaną w pobliżu „środka” czterostopniowej skali. O wysokiej jakości życia najczęściej przekonane są osoby w wieku 60-74 lat (87 proc.), emeryci i renciści (77 proc.), respondenci z wykształceniem wyższym (65 proc.), mieszkańcy zadowoleni ze swoich relacji z sąsiadami (60 proc.), mieszkańcy deklarujący wysoki poziom poczucia sprawczości (66 proc.) oraz wysoki poziom zaufania w relacjach z innymi (79 proc.), osoby podejmujące przynajmniej jedną formę aktywności społecznej (62 proc.). Szczególnie niska ocena jakości życia w Głogowie występuje wśród osób, które definiują kondycję ekonomiczną swoich gospodarstw domowych jako trudną – 66 proc. badanych w tej grupie formułuje krytyczną opinię na ten temat.

Wykres 6. Preferowane działania w sferze społecznej w okresie najbliższego roku (dane w %)

Wykres 7. Brakujące usługi społeczne w Głogowie – pytanie otwarte (dane w %)

W kontekście budowania lokalnego rynku usług społecznych kluczowe są następujące informacje z badania:

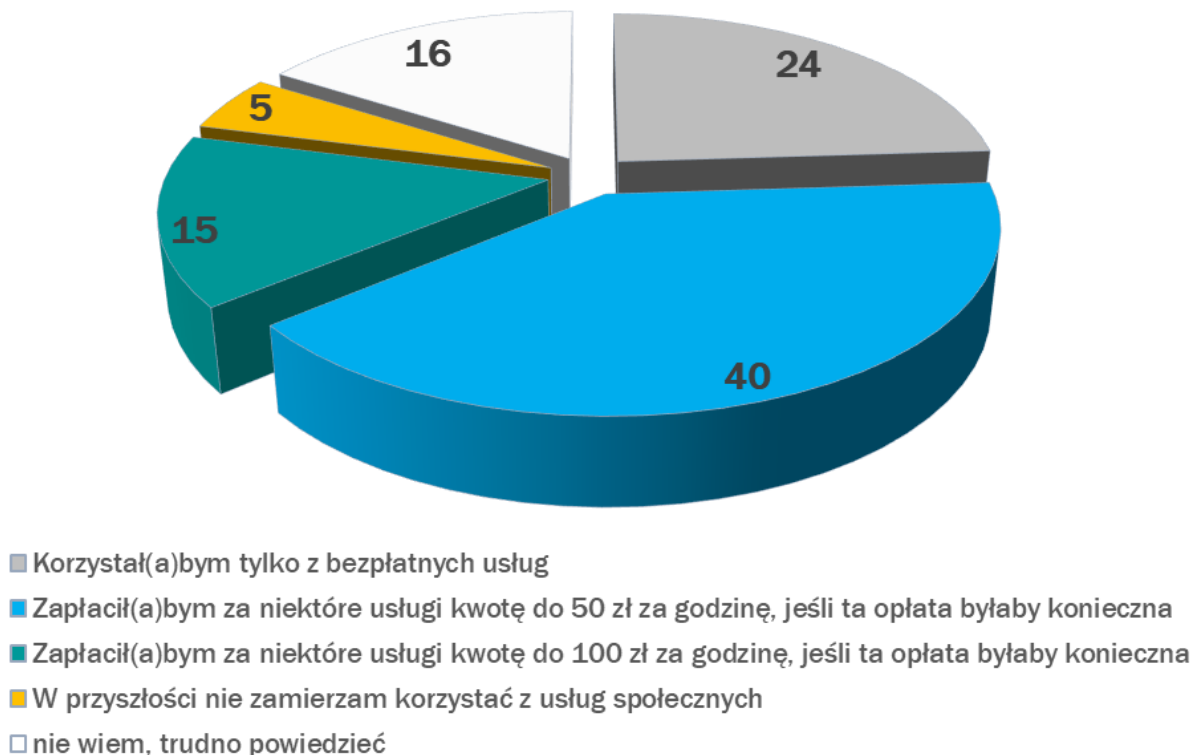
- najbardziej oczekiwane przez mieszkańców działania w sferze społecznej w okresie najbliższego roku to: poszerzenie oferty i zwiększenie dostępu do usług ochrony zdrowia, zapewnienie miejsc spędzania czasu wolnego oraz wsparcie w kryzysie zdrowia psychicznego, a więc terapii i pomocy psychologicznej oraz psychiatrycznej,
- w opinii mieszkańców najbardziej potrzebne są następujące usługi społeczne: usługi rehabilitacji, fizykoterapii, fizjoterapii, porady prawne oraz porady psychologiczne,
- nieco niżej w hierarchii potrzeb lokują się inne usługi, które również należy uznać za pożądane, choć badani mieszkańcy nie zawsze chcieliby skorzystać z nich osobiście

(dotyczy to usług adresowanych do różnych grup mieszkańców o specjalnych potrzebach): zajęcia taneczno-ruchowe z elementami choreoterapii, zajęcia z jogi, terapia relaksacyjna – mindfulness, zajęcia z zakresu cyberbezpieczeństwa dla seniorów, zajęcia na rzecz podnoszenia kompetencji rodzicielskich, terapia biofeedback dla dzieci, usługa treningu umiejętności społecznych czy usługa logopedyczna dla dzieci,

- jako najbardziej deficytowe obszary usług społecznych badani mieszkańcy wskazują (udzielając odpowiedzi na pytanie otwarte): braki związane z budowaniem szeroko rozumianej oferty w obszarze zdrowia psychicznego (np. usług psychologicznych, psychiatrycznych i terapeutycznych), obszar ochrony zdrowia, w tym zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów (różnych specjalności), jak również tworzenie możliwości spędzania czasu wolnego w Głogowie (np. zajęcia dodatkowe, oferta sportowo-rekreacyjna czy kulturalna),
- zdaniem uczestników pomiaru usługi społeczne w Głogowie powinny być kierowane przede wszystkim do seniorów w wieku 61-80 lat i dzieci w wieku 7-15 lat, a także do młodzieży w wieku lat 16-19,
- w przypadku grup kategorialnych badani najczęściej wymieniali osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny, następnie – seniorów i członków ich rodzin, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, rodziny z dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym, jak również osoby doznające przemocy domowej.

Wykres 8. Gotowość do ponoszenia opłat za usługi społeczne (dane w %)

Jak pokazują badania, wśród ankietowanych mieszkańców Głogowa istnieje przyzwolenie na tworzenie (częściowo) odpłatnej oferty usług społecznych (na poziomie nieco wyższym od średniej dla innych pomiarów, realizowanych w podobnych gminach). 55 proc. badanych chciałoby korzystać z usług odpłatnych (jeśli byłaby taka konieczność), natomiast 24 proc. deklaruje chęć skorzystania z usług nieodpłatnych (najczęściej są to osoby znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej). **Zaleca się budowanie modelu opartego na częściowo odpłatnych usługach społecznych.** Odpłatność nie może jednak pozostawać w sprzeczności z ich powszechnością i dostępnością dla jak najszerszych grup mieszkańców. **Pobieranie opłat za usługi nie jest tożsame z budowaniem komercyjnego modelu ich świadczenia.** Owe opłaty powinny być dodatkowym, a nie wiodącym źródłem finansowania lokalnego systemu usług. Środki pobierane od odbiorców powinny służyć zapewnieniu większej dostępności usług, natomiast z całą pewnością nie mogą być czynnikiem wpływającym na standard, czy jakość ich świadczenia (co byłoby działaniem

wątpliwym etycznie). Osobną kwestią pozostaje oczywiście ustalenie odpowiedniej wysokości opłat, być może warto rozważyć ustanowienie systemu zniżek dla osób, czy rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i ekonomicznej.

4. Usługi społeczne realizowane w ramach Programu

Warto dodać, że proces tworzenia Centrum Usług Społecznych w Głogowie jest finansowany w ramach projektu pn. „Gmina Miejska Głogów dla mieszkańców – tworzenie Centrum Usług Społecznych w Głogowie” (Priorytetu nr 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku). We wspomnianym projekcie założono, że wsparciem objętych zostanie 160 osób (w tym 130 kobiet), w tym 70 osób z niepełnosprawnościami (w tym 60 kobiet). Warto jednak podkreślić, że usługi społeczne w Głogowie będą również finansowane z innych źródeł, o czym szerzej informujemy w dalszej części niniejszego dokumentu.

Co do zasady, ostatecznymi odbiorcami Programu będzie społeczność lokalna, a więc wszyscy mieszkańcy Głogowa. Niektóre kategorie usług mają jednak charakter specjalistyczny i są adresowane do konkretnych grup odbiorców. Wstępna prognoza zakłada następujący rozkład ilościowy odbiorców planowanych usług społecznych, które dotychczas nie były świadczone dla mieszkańców Gminy.

Tabela 9. Planowane nowe usługi społeczne w Głogowie

usługi społeczne	planowana liczba odbiorców		
	2025	2026	2027
Cyberbezpieczeństwo dla seniorów	20	30	30
Terapia biofeedback dla seniora	30	30	30
Terapia biofeedback dla rodzin z dziećmi	20	25	30
Warsztaty dla młodzieży w zakresie podnoszenia kompetencji społecznych	20	30	30

Warsztaty dla dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa korzystania z mediów społecznościowych internetu i tp.	20	30	30
Zajęcia z jogi	30	30	30
Zajęcia taneczno-ruchowe z elementami choreoterapii dla seniorów	30	30	30
Mindfulness. Trening uważności dla seniorów, młodzieży i rodzin z dziećmi	20	25	30

Ponadto, na podstawie odrębnych przepisów, Centrum Usług Społecznych w Głogowie będzie kontynuować świadczenie dotychczasowych usług realizowanych przez MOPS lub inne instytucje gminne na rzecz mieszkańców.

Tabela 10. Planowana kontynuacja usług społecznych w Głogowie w latach 2025-2027

usługi społeczne	planowana liczba odbiorców		
	2025	2026	2027
Warsztaty podnoszenia kompetencji rodzicielskich (np. szkoła dla rodziców, warsztat rodzeństwo bez rywalizacji, warsztat gospodarowania budżetem domowym)	30	40	50
Usługa wsparcia dla osób Głuchych i Słabosłyszących (np. grupy wsparcia, punkt poradnictwa rodzinnego, prawnego i obywatelskiego)	15	20	20
Grupa wsparcia dla członków rodzin sprawujących opiekę nad osobą z problem zdrowia psychicznego	10	15	15
Poradnictwo specjalistyczne prawne	80	80	80
Poradnictwo specjalistyczne psychologiczne	80	80	80
Usługa asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością	70	70	70
Gimnastyka senioralna (geriatryczna)	30	30	30

Nie wliczając wsparcia środowiskowego, niezależnie od źródeł finansowania, planowana liczba osób korzystających z usług społecznych w ramach Programu w latach 2025-2027 wyniesie około 1 650 mieszkańców Głogowa.

5. Koordynacja i integracja usług społecznych

Program Usług Społecznych zawiera katalog usług realizowanych przez CUS. W ramach zadań koordynacyjnych CUS będzie informował mieszkańców także o usługach społecznych:

- finansowanych w projekcie pn. „Gmina Miejska Głogów dla mieszkańców – tworzenie Centrum Usług Społecznych w Głogowie”, który jest realizowany w ramach Priorytetu nr 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku,
- finansowanych ze środków gminnych, a realizowanych przez CUS,
- finansowanych ze środków gminnych, a realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- współfinansowanych z innych źródeł pozyskanych przez realizujące je organizacje pozarządowe,
- świadczonych przez podmioty/instytucje społeczne - informacja o tych usługach będzie prowadzona na podstawie odrębnych umów o współpracy pomiędzy CUS a podmiotami świadczącymi te usługi,
- świadczonych odpłatnie przez podmioty prywatne - informacja o tych usługach będzie prowadzona na podstawie odrębnych umów o współpracy pomiędzy CUS a podmiotami świadczącymi te usługi.

Planowane usługi mogą być świadczone w różnych formułach organizacyjnych oraz przez różnych realizatorów. Zakłada się m.in. samodzielną realizację niektórych usług przez CUS – dotyczy to usług skierowanych do dzieci i młodzieży (m.in. warsztatów w zakresie podnoszenia kompetencji społecznych, bezpieczeństwa korzystania z mediów społecznościowych, internetu, treningu uważności), rodzin z dziećmi (m.in. warsztatów

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

podnoszenia kompetencji rodzicielskich, terapii biofeedback dla rodzin z dziećmi), jak również osób z niepełnosprawnościami (m.in. usług wsparcia dla osób głuchych słabosłyszących, grupy wsparcia dla członków rodzin sprawujących opiekę nad osobą z problemem zdrowia psychicznego). Część zadań będzie zlecana organizacjom pozarządowym (usługa asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością). Możliwe będzie również zlecanie usług w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych, na podstawie wewnętrznego regulaminu udzielania zamówień o wartości do 130 tys. zł.

Zakłada się, że realizacja Programu przyczyni się do współpracy międzyinstytucjonalnej, CUS będzie działał na rzecz wzmocnienia kooperacji różnych instytucji i organizacji działających na rzecz mieszkańców (np. organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej), co będzie sprzyjać zapewnieniu wysokiej jakości życia mieszkańców Gminy. Jak wynika z diagnozy (w części jakościowej), większość respondentów ocenia współpracę międzyinstytucjonalną w Gminie jako poprawną, choć jej zasięg jest ograniczony m.in. ze względu na zbyt małą liczbę organizacji pozarządowych. Część rozmówców uważa, że sytuacja w tym obszarze ulega stopniowej poprawie, jednak jest to proces powolny, którego efekty będą widoczne w dłuższej perspektywie czasowej. Jako pozytywny przykład wskazywana jest kooperacja instytucji pomocy społecznej z placówkami edukacyjnymi. Ukierunkowane działania, zwłaszcza realizowane metodą Organizowania Społeczności Lokalnej, mogłyby jednak zwiększyć aktywność społeczną na poziomie lokalnym oraz sprzyjać upowszechnieniu inicjatyw oddolnych. Mimo relatywnie niskiej liczby aktywnych organizacji w Głogowie istnieje wyraźny potencjał realizacji usług społecznych przez miejscowe podmioty, szczególnie organizacje społeczne. Należy jednak zwiększyć wsparcie dla tego rodzaju podmiotów m.in. poprzez inwestowanie oraz integrowanie liderów społecznych, kształcenie profesjonalnej kadry realizatorów usług społecznych, czy zwiększenie ich zasobów organizacyjnych (np. infrastrukturalnych). Część rozmówców uważa, że usługi w Głogowie mogłyby zostać zorganizowane w ramach modelu rozproszonego, w oparciu o miejsca spotkań wraz z filiami na osiedlach.

Skuteczny i efektywny system usług społecznych wymaga odpowiedniej infrastruktury, w tym warunków lokalowych. Ważnym wskazaniem jest również konieczność rozbudowy siedziby Centrum Usług Społecznych. Z kolei nowym miejscem świadczenia

usług będzie budynek dawnego kina „Jubilat”, położony w centralnej części Głogowa. Kwestią kluczową, która wymaga pogłębionej refleksji, jest sposób organizacji tego miejsca, które – co do zasady – ma być przestrzenią integracji różnych grup mieszkańców (w tym międzypokoleniowej). Tego rodzaju działania muszą zostać zaplanowane w sposób umiejętny, z uwzględnieniem opinii lokalnych ekspertów, a przede wszystkim – potencjalnych użytkowników, a więc osób najbardziej zainteresowanych (np. seniorów, młodzieży, przedstawicieli rodzin...). Proponuje się organizację możliwie szerokich konsultacji społecznych na temat sposobu zagospodarowania budynku dawnego kina (np. w formie warsztatów, otwartych spotkań konsultacyjnych...). Włączenie mieszkańców w proces planowania rozwoju wspomnianego miejsca na jak najwcześniejszym etapie będzie sprzyjać dopasowaniu konkretnych rozwiązań do udokumentowanych potrzeb społecznych.

Zgodnie z ideą CUS, usługi powinny zostać uspołecznione, a więc obudowane działaniami na rzecz integracji oraz aktywnością mieszkańców. Bardzo istotnym wyzwaniem jest zatem włączanie mieszkańców w proces projektowania i organizacji usług społecznych, tym bardziej, że – jak wynika z diagnozy – istnieją wyraźne rezerwy rozwojowe w obszarze aktywności i kapitału społecznego. Z pewnością można mówić o potencjale społecznego zaangażowania – w Głogowie funkcjonują organizacje pozarządowe, liderzy lokalni i grupy nieformalne, co stanowi podstawę do planowania działań w obszarze aktywizacji społecznej. Tworzenie profesjonalnego rynku usług i sieci usługodawców nie może pozostawać w sprzeczności z misją i wrażliwością społeczną. W tym kontekście szczególnie istotną rolę pełnić będą Organizatorzy Społeczności Lokalnej, działający na rzecz zmotywowania i włączania (różnych grup) mieszkańców. Konieczne jest prowadzenie systematycznych mikro-diagnoz (szczegółowego rozpoznania sytuacji różnych grup terytorialnych lub kategoryalnych na terenie Gminy) i ich praktyczne zastosowanie, tj. prowadzenie działań animacyjnych, dopasowanych do precyzyjnie zidentyfikowanych potrzeb. Pożądane jest również wzmocnienie innych instrumentów „uspołeczniania” usług społecznych, jak np. wolontariatu, działań sąsiedzkich, czy innych rozwiązań o charakterze wzajemnościowym (w ten sposób mogą być zaspokajane potrzeby różnych grup odbiorców, jak np. seniorzy, czy osoby z niepełnosprawnościami).

Działania OSL w nowo powstającym CUS powinny być realizowane na dwóch poziomach: strategiczno-programowym, jak również w formie bezpośredniej pracy animacyjnej z mieszkańcami (grupami, społecznościami). Działania strategiczno-programowe będą wynikać m.in. z niniejszej diagnozy. Dzięki temu badaniu zostaną rozpoznane i zmapowane różnego typu społeczności: terytorialne (osiedla mieszkaniowe) lub kategoryjne, mające wspólne interesy lub tożsamość. Na tej podstawie możliwe będzie podjęcie decyzji o wyborze społeczności, z którymi OSL-owiec będzie pracował w najbliższym czasie, a także do jakich społeczności będą kierowane działania animacyjne. W ramach działań strategiczno-programowych zostanie opracowany Plan OSL, będący częścią Planu Wdrażania CUS. Wspomniany plan powinien zostać przygotowany w oparciu o metodykę pracy środowiskowej, w nawiązaniu do kluczowych polskich (CAL, OSL) i zagranicznych (metoda ABCD) podejść w zakresie rozwijania potencjału społeczności lokalnych. W Planie OSL kluczowe będą następujące elementy: wartości i budowanie więzi, planowanie zmiany społecznej, jak również zasadnicze komponenty merytoryczne (diagnoza, aktywizacja, integracja, edukacja).

6. Warunki i tryb kwalifikacji osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, kwalifikowanie osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych określonych w Programie będzie się odbywało za pośrednictwem CUS, na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego.

Kwalifikowanie osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych, określonych w Programie realizowane będzie zgodnie z Rozdziałem 5. „Zasady realizowania programów usług społecznych przez centrum usług społecznych” ww. ustawy. Podstawowym warunkiem kwalifikowania osób chcących skorzystać z usług społecznych, ujętych w Programie będzie miejsce zamieszkania na terenie Głogowa. Pozostałe warunki oraz tryb kwalifikowania został przedstawiony w tabeli nr 11. Szczegółowe warunki i tryb kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych zostaną określone

w regulaminach. Kwalifikowanie będzie następować z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu.

7. Ulgi i opłaty za korzystanie z usług społecznych

Ponieważ intencją CUS jest zapewnienie dostępu do usług społecznych dla ogółu mieszkańców Głogowa, Program przewiduje nieodpłatne korzystanie z usług społecznych.

Tabela 11. Usługi społeczne przyznawane w ramach programu, warunki przyznawania, odpłatność

Lp.	nazwa usługi	grupa odbiorców i zakres usługi w ramach ustawy o realizowaniu usług społecznych przez CUS	wymagane dokumenty	odpłatność za usługę realizowaną z góry	maksymalna liczba godzin usługi na 1 mieszkańca w okresie realizacji „Programu”
PAKIET „RODZINA”					
1	Warsztaty z obszaru podnoszenia kompetencji rodzicielskich oraz prowadzenia gospodarstwa domowego	Rodziny z dziećmi, rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, usługa z zakresu wspierania rodziny	wniosek	bezpłatne	1-razowy udział w cyklu szkoleniowym
2	Terapia biofeedback	Rodzice, dzieci oraz młodzież usługa z zakresu wspierania rodziny	wniosek	bezpłatnie	w zależności od potrzeb, maksymalnie 12 godzin rocznie
3	Warsztaty dla młodzieży z obszaru podnoszenia kompetencji społecznych	Dzieci i młodzież usługa z zakresu wspierania rodziny	wniosek	bezpłatnie	1-razowy udział w cyklu szkoleniowym
4	Warsztaty z zakresu bezpieczeństwa korzystania z mediów społecznościowych itp.	Rodzice, dzieci i młodzież usługa z zakresu wspierania rodziny	wniosek	bezpłatne	1-razowy udział w cyklu szkoleniowym
5	Mindfulness. Trening uważności	Rodzice, dzieci i młodzież zagrożona lub dotknięta problemem zdrowia psychicznego usługa z zakresu wspierania rodziny	wniosek	bezpłatne	1-razowy udział w cyklu szkoleniowym

PAKIET „SENIOR”					
1	Poradnictwo specjalistyczne prawne	osoby w wieku 60+ usługa z zakresu wspierania seniorów	wniosek	bezpłatnie	na podstawie Indywidualnego Planu Usług Społecznych
2	Poradnictwo specjalistyczne psychologiczne	osoby w wieku 60+ usługa z zakresu wspierania seniorów	wniosek	bezpłatnie	na podstawie Indywidualnego Planu Usług Społecznych
3	Usługa asystencka w miejscu zamieszkania/asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	osoby w wieku 60+ usługa z zakresu wspierania seniorów	wniosek wraz kopią orzeczenia o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności lub tożsamym orzeczeniem wydanym przez ZUS lub KRUS i kwalifikacja zgodnie z procedurą	bezpłatnie	20 godzin w miesiącu
4	Terapia biofeedback dla seniorów	osoby w wieku 60+ usługa z zakresu wspierania seniorów	wniosek	bezpłatnie	w zależności od indywidualnych potrzeb, maksymalnie 12 razy rocznie
5	Gimnastyka senioralna (geriatryczna)	osoby w wieku 60+ usługa z zakresu wspierania seniorów	wniosek	bezpłatnie	bez ograniczeń
6	Cyberbezpieczeństwo dla seniorów	osoby w wieku 60+ usługa z zakresu wspierania seniorów	wniosek	bezpłatnie	1-razowy udział w panelu szkoleniowym, maksymalnie 32 godziny
7	Zajęcia z jogi	osoby w wieku 60+ usługa z zakresu wspierania seniorów	wniosek	bezpłatnie	bez ograniczeń
8	Zajęcia taneczno-ruchowe z elementami choreoterapii	osoby w wieku 60+ usługa z zakresu wspierania seniorów	wniosek	bezpłatnie	bez ograniczeń
9	Mindfulness. Trening uważności	osoby w wieku 60+ usługa z zakresu wspierania seniorów	wniosek	bezpłatnie	1-razowy udział w cyklu szkoleniowym

PAKIET „NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ”					
1	Grupa wsparcia dla członków rodzin sprawujących opiekę nad osobą z problemem zdrowia psychicznego	opiekunowie osób zależnych usługa z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych	wniosek	bezpłatnie	w zależności od potrzeb, na podstawie indywidualnego planu usług społecznych
2	Usługa wsparcia dla osób głuchych i słabosłyszących	osoby z niepełnosprawnościami usługa z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych	wniosek	bezpłatnie	w zależności od potrzeb, na podstawie indywidualnego planu usług społecznych
3	Usługa asystencka w miejscu zamieszkania/asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	osoby z niepełnosprawnościami w wieku 18 lat i powyżej usługa z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych	wniosek wraz orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności lub tożsamym orzeczeniem wydanym przez ZUS lub KRUS i kwalifikacja zgodnie z procedurą	bezpłatnie	20 godzin w miesiącu

Kwalifikowanie osób do korzystania z usług społecznych określonych w Programie będzie się odbywało na podstawie złożonych przez wnioskodawców oświadczeń o spełnieniu warunków do korzystania z usług. Oświadczenia, o których mowa powyżej, składane będą pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie będzie obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. CUS może zwrócić się do wnioskodawcy o udokumentowanie wniosku w sposób wskazany w Programie lub regulaminach usług społecznych. Kwalifikowanie do korzystania z usług odbywa się z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu Usług Społecznych.

8. Dane osobowe niezbędne do kwalifikacji osób zainteresowanych skorzystaniem z usług

Zgodnie z art. 50.1. ustawy CUS przetwarza określone w Programie dane osobowe, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

- wnioskodawców,
- osób korzystających z usług społecznych określonych w Programie oraz członków ich rodzin – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań centrum wynikających z ustawy.

W dokumentacji CUS będą gromadzone i przetwarzane dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych, w szczególności: imię i nazwisko, data urodzenia, adres miejsca zamieszkania lub pobytu lub zameldowania na pobyt stały, numer PESEL, numer telefonu, stan cywilny, dane opiekuna prawnego i osoby do kontaktu (imię i nazwisko, numer telefonu), stan zdrowia, niepełnosprawność, liczba, rodzaj, zakres, wartość i miejsce realizacji przyznanych usług.

Warunkiem korzystania z usług społecznych jest podpisanie oświadczenia z zakresu przetwarzania danych osobowych wynikającego z art. 9 ust. 1 i art. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), uwzględniającego obowiązek informacyjny realizowany w związku z art. 13 i art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679.

9. Organizacja Programu Usług Społecznych

Realizatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych w Głogowie, natomiast wykonawcami usług społecznych zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 19 lipca 2019

r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych mogą być w szczególności:

- Centrum Usług Społecznych w Głogowie,
- Urząd Miejski w Głogowie,
- pozostałe jednostki organizacyjne Gminy Miejskiej Głogów,
- organizacje pozarządowe lub podmioty, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- podmioty wyłonione na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 roku – Prawo zamówień publicznych,
- podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- mieszkańcy Gminy (np. w ramach wolontariatu).

Centrum Usług Społecznych w Głogowie będzie zaspokajać potrzeby mieszkańców w zakresie określonych usług, a także prowadzić działania aktywizujące i integrujące lokalną społeczność. Ponadto rolą Centrum będzie koordynowanie oraz inspirowanie działań na rzecz społeczności lokalnej, podejmowanych przez miejscowe instytucje i organizacje społeczne, a także lokalnych liderów.

„Program Usług Społecznych w Głogowie na lata 2025-2027” realizowany będzie w następujących etapach:

1. ETAP I: podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Głogowie o przyjęciu Programu do realizacji: I kwartał 2025 r.,
2. ETAP II: organizacja i koordynacja działań związanych z wdrażaniem Programu: styczeń 2025 r. – grudzień 2027 r.,
3. ETAP III: monitoring realizacji Programu będzie prowadzony na bieżąco,
4. ETAP IV: I kwartał 2028 r., opracowanie informacji - sprawozdania z realizacji Programu.

10. Sposób monitorowania i oceny Programu

Monitorowanie jest jednym z integralnych elementów bieżącego zarządzania. Jego celem jest dostarczenie informacji, na podstawie których można ocenić postępy prowadzonych działań oraz zweryfikować dynamikę zachodzących zmian. Monitoring Programu polegać będzie na systematycznym sprawdzaniu i kontroli, czy dokument jest realizowany zgodnie z założeniami. Proces monitorowania „Programu Usług Społecznych w Głogowie na lata 2025-2027” będzie oparty na systemowym gromadzeniu obiektywnych danych, ich analizie i wyciąganiu wniosków pomagających w ocenie efektywności i poprawności realizowanych działań w określonej perspektywie czasowej. Monitorowanie i ocena Programu będą realizowane na dwóch poziomach:

- monitorowanie Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS),
- monitorowanie jako narzędzie zarządzania strategicznego.

Monitorowanie Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS):

Monitorowanie IPUS oznacza rejestrację zmian i postępów poszczególnych osób objętych Indywidualnymi Planami Usług Społecznych oraz poprawności świadczenia usług społecznych przez ich realizatorów. W zależności od uzyskanych rezultatów proces ten może posłużyć wprowadzaniu niezbędnych modyfikacji, ewentualnych działań naprawczych lub alternatywnych rozwiązań, które pomogą zrealizować zakładany rezultat dla konkretnej osoby/grupy osób (będzie to zadaniem OUS i KIPUS).

Etapy procesu monitorowania IPUS:

1. Bieżące monitorowanie realizacji IPUS przez Koordynatorów Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS). Pozwoli to KIPUS na bieżąco zareagować np. w przypadku identyfikacji nietrafnie dobranej usługi, konieczności zmiany na inną lub potrzeby objęcia mieszkańca dodatkową usługą. Koordynator będzie na bieżąco informowany o faktycznym wykorzystywaniu przyznanych usług. Monitorowanie może odbywać się m.in. poprzez kontakt osobisty lub telefoniczny z mieszkańcem

- i/lub kontakt osobisty w środowisku, jak również poprzez kontrolę jakości usług podczas ich wykonywania i/lub kontakt z wykonawcą usługi.
2. Przeprowadzenie przez KIPUS rozmowy podsumowującej po zakończeniu realizacji IPUS, której rezultatem jest sporządzenie opisu przebiegu i rezultatów tego planu.
 3. Organizacja spotkań przez Organizatora Usług Społecznych (OUS), służących omówieniu realizacji IPUS oraz współpracy z wykonawcami usług społecznych – nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. W spotkaniach mogą uczestniczyć - na zaproszenie Organizatora Usług Społecznych - przedstawiciele wykonawców usług społecznych (art. 46 ust. 2 ustawy).
 4. Organizator usług społecznych, co najmniej raz na 6 miesięcy, opracuje zbiorcze podsumowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych i przedstawi je Dyrektorowi CUS oraz Organizatorowi Społeczności Lokalnej. Podsumowanie będzie zawierać informację o skuteczności podejmowanych przez CUS działań w zakresie dostarczania mieszkańcom Gminy indywidualnego wsparcia. Pozwoli to m.in. na wskazanie kierunków działań wspierających, które powinny być podjęte przez Organizatora Społeczności Lokalnej w celu zwiększenia skuteczności, efektywności oraz oddziaływania usług społecznych.

Monitorowanie jako element zarządzania strategicznego:

Monitorowanie jako element zarządzania strategicznego obejmie zagadnienia związane ze skutecznością i efektywnością realizowanych usług, oceną sposobu organizacji usług społecznych oraz rejestrowaniem postępów realizacji celów, na podstawie pomiaru uzyskanej wartości zdefiniowanych w Programie wskaźników (zadanie OUS).

Monitoring realizowany będzie przede wszystkim poprzez badania ilościowe (np. pomiar satysfakcji mieszkańców korzystających z usług społecznych), z możliwością rozszerzenia i pogłębienia o metody i techniki jakościowe (w zależności od potrzeb oraz dostępnych środków finansowych). Opracowany zostanie krótki kwestionariusz ankiety, zaś za zbieranie danych z wykorzystaniem tego narzędzia odpowiedzialni będą KIPUS-i. Tak zaprojektowane badania opinii mieszkańców korzystających z usług społecznych będą obejmować m.in. kwestie związane z oceną jakości ww. usług, sposobu ich świadczenia,

infrastruktury i kompetencji ich wykonawców, dopasowania do potrzeb, a także sposobu obsługi mieszkańca przez CUS. Wnioski z monitorowania realizacji Programu i ogólna ocena w oparciu o pomiar wskaźników zostanie przedstawiona w formie raportu, który zostanie opracowywany po zakończeniu realizacji Programu (zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez CUS).

Inne sposoby pozyskiwania informacji o realizowanych usługach:

- spotkania z usługodawcami, które pozwolą na stałą i systematyczną wymianę istotnych informacji,
- zarządzanie wiedzą klienta, proces oparty na relacjach, pozwalający lepiej poznać i zrozumieć potrzeby klienta, które nie zawsze są w pełni uświadomione,
- spotkania zespołu CUS, w szczególności z osobami pracującymi bezpośrednio z klientami - niezwykle istotnym elementem pozyskiwania i zarządzania informacją będzie współpraca i wymiana informacji pomiędzy Organizatorem Usług Społecznych (który zajmuje się stroną podażową, a więc zapewnia podaż usług społecznych) a Koordynatorami Indywidualnych Planów Usług Społecznych, którzy analizują proces od strony popytowej (tj. potrzeb klientów).

Tabela 12. Wskaźniki realizacji „Programu Usług Społecznych w Głogowie na lata 2025-2027”

lp.	nazwa wskaźnika	sposób pomiaru
cel operacyjny nr 1: Zwiększenie dostępu mieszkańców do spersonalizowanych usług społecznych		
1	liczba usług społecznych określonych w katalogu usług społecznych	dane CUS: katalog usług społecznych
2	liczba osób korzystających z usług społecznych w ramach Programu	dane CUS: wewnętrzna ewidencja wniosków/kwalifikacji
3	liczba godzin zrealizowanych usług	dane CUS: wewnętrzna ewidencja wniosków/kwalifikacji
4	liczba indywidualnych planów usług społecznych (IPUS)	dane CUS: wewnętrzna ewidencja IPUS
cel operacyjny nr 2: Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług społecznych		
5	wdrożenie systemu monitoringu usług społecznych	dane CUS
6	liczba usług społecznych, dla których opracowano standardy ich świadczenia	dane CUS

7	poziom zadowolenia mieszkańców korzystających z usług	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
8	ocena terminowości wykonanych usług	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
9	ocena kompetencji osób realizujących usługi	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
10	ocena dostępności usług w relacji do potrzeb mieszkańców	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
11	ocena jakości obsługi mieszkańca przez CUS	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
cel operacyjny nr 3: Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i aktywizacja społeczna mieszkańców		
12	liczba podmiotów realizujących usługi społeczne	dane CUS: ewidencja zawartych umów/porozumień/zleceń
13	wartość usług społecznych zleconych podmiotom ekonomii społecznej w odniesieniu do ogólnej wartości usług społecznych realizowanych w ramach Programu (procent)	dane CUS
14	liczba utworzonych lokalnych sieci usługodawców, realizujących usługi społeczne	dane CUS
15	liczba spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami Gminy, dotyczących usług społecznych	dane CUS
16	liczba działań wspierających	dane CUS: Organizator Usług Społecznych
17	liczba społeczności lokalnych objętych wsparciem w ramach Programu	dane CUS
18	liczba wolontariuszy i sąsiadów wspierających świadczenie usług społecznych	dane CUS: ewidencja umów wolontariackich i umów na usługi sąsiedzkie
19	liczba partnerstw wspierających usługi społeczne	dane CUS: ewidencja partnerstw

Bieżący nadzór nad realizacją Programu będzie sprawować Prezydent Miasta Głogowa oraz Dyrektor CUS. Po zakończeniu realizacji Programu w danym roku kalendarzowym sporządzone zostanie coroczne sprawozdanie - informacja z realizacji programu, która zostanie przedstawiona Radzie Miejskiej w Głogowie. Dokument zostanie udostępniony co najmniej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Głogowie oraz w Biuletynie Informacji Publicznej CUS. Zakres ww. informacji określa art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

11. Budżet Programu i źródła jego finansowania

W latach 2025-2027 znaczna część usług społecznych zostanie sfinansowana w projekcie pn. „Gmina Miejska Głogów dla mieszkańców – tworzenie Centrum Usług Społecznych w Głogowie”, który jest realizowany w ramach Priorytetu nr 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku (Działanie nr 7.7 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych, Typ projektu: 7.7.A Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej dla Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus). Wartość wspomnianego projektu wynosi 3 195 583,53 zł, w dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej – 3 036 060,85 zł.

Usługi społeczne sfinansowane zostaną również ze środków własnych Gminy Miejskiej Głogów. Działania na rzecz rozwoju usług społecznych mogą być realizowane w oparciu o następujące źródła finansowania:

- budżet państwa i budżet Gminy: fundusze publiczne z budżetu państwa i Gminy przeznaczone na wsparcie działań związanych z deinstytucjonalizacją i rozwojem usług społecznych, np. poprzez przyznawanie dotacji, grantów czy środków na projekty innowacyjne,
- fundusze europejskie: Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 – środki finansowe z tego programu będą wykorzystane do finansowania projektów związanych z realizacją usług społecznych i wsparciem społecznym oraz wdrażaniem procesu deinstytucjonalizacji,
- dotacje i fundusze rządowe: ogólnopolskie programy dotacyjne i specjalne fundusze przeznaczone na rozwój usług społecznych, integrację społeczną oraz wsparcie dla osób potrzebujących,
- dotacje i wsparcie ze środków pozarządowych: środki finansowe pozyskane od organizacji pozarządowych, fundacji, udzielających wsparcia finansowego dla projektów związanych z usługami społecznymi,

- partnerstwa publiczno-prywatne: współpraca między sektorem publicznym a prywatnym w ramach partnerstw może prowadzić do wspólnego finansowania i realizacji projektów na rzecz rozwoju usług społecznych.

Zróżnicowane źródła finansowania będą wykorzystane w celu zapewnienia trwałego wsparcia działań realizowanych w ramach Programu, zależnie od ich specyfiki. Szczególnie istotne jest synergiczne połączenie tych źródeł finansowania w celu zapewnienia trwałego i wszechstronnego wsparcia dla mieszkańców Gminy.

W kolejnych latach podejmowane będą działania w celu zabezpieczenia środków w budżecie Głogowa oraz pozyskania środków zewnętrznych krajowych i z EFS Plus z przeznaczeniem na realizację usług społecznych. Jednak głównym czynnikiem determinującym poziom finansowania „Programu Usług Społecznych w Głogowie na lata 2025-2027” będzie bieżąca analiza potrzeb mieszkańców.